

TĂNG CƯỜNG HỢP TÁC QUỐC TẾ ỨNG PHÓ BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU

Thứ sáu, 02/10/2015

Theo đánh giá chung của Chương trình phát triển Liên Hiệp Quốc, Việt Nam là một trong 5 nước trên thế giới dễ bị tổn thương nhất bởi biến đổi khí hậu (BĐKH). Khu vực ĐBSCL nói chung và TP Cần Thơ nói riêng đang đứng trước những thách thức lớn khi BĐKH tác động và đe dọa sự phát triển bền vững của đô thị trẻ, đang trên đà phát triển nhanh. Những năm qua, TP Cần Thơ đã và đang nỗ lực thực hiện nhiều giải pháp ứng phó BĐKH, trong đó nhiều dự án, công trình được triển khai thực hiện từ công tác phối hợp, tài trợ của các tổ chức quốc tế...

NHỮNG THAY ĐỔI THẬT THƯỜNG

Theo nhận định của Bộ Tài nguyên và Môi trường, do ảnh hưởng từ BĐKH, nhiệt độ trung bình khu vực ĐBSCL có thể tăng lên 30C và mực nước biển dâng lên 1m vào năm 2100. Khi đó khoảng 90% diện tích thuộc các tỉnh, thành khu vực ĐBSCL bị ngập hoàn toàn. Khoảng 30 năm qua, ở TP Cần Thơ nhiệt độ trung bình năm tăng khoảng 0,50C, mực nước dâng cao thêm gần 50cm, ảnh hưởng phát triển kinh tế xã hội, đời sống người dân.

Các hiểm họa chính của BĐKH tại TP Cần Thơ gồm: lũ, triều cường, sạt lở đất, nắng nóng, bão, lốc xoáy... kéo theo các hiểm họa khác như: xâm nhập mặn, ô nhiễm môi trường và dịch bệnh. Theo Văn phòng Công tác BĐKH TP Cần Thơ, do ảnh hưởng BĐKH, sạt lở bờ sông là một trong những hiện tượng thiên tai xuất hiện nhiều những năm gần đây, gây hậu quả nghiêm trọng. Người dân quận Cái Răng còn nhớ vụ sạt lở bờ sông ở khu vực Yên Thượng, phường Lê Bình ngày 26-5-2015 gây hậu quả nặng nề, làm đoạn đường Võ Tánh đang nâng cấp bị sạt lở xuống sông Cần Thơ và kéo theo 3 căn nhà tạm của người dân, gây gián đoạn giao thông tại khu vực. Chính quyền địa phương và đơn vị nâng cấp đường phải khẩn trương mở đường tạm, phục vụ bà con đi lại. Vụ sạt lở gây thiệt hại trên 570 triệu đồng, rất may, không gây thiệt hại về người. Ông Thái Quang Tuấn, có nhà bị sạt lở, cho biết: "Buổi sáng, thấy vết nứt đường giao thông xuất hiện, tôi đã cảnh giác. lát sau, thấy đất chuyển, tôi vội chạy ra và kịp thời thông báo các gia đình bên cạnh nên thoát được nguy hiểm. Từ nay, gia đình tôi không dám xây dựng nhà cặp mé sông nữa, vì quá nguy hiểm tính mạng". Ngay sau vụ sạt lở, lãnh đạo TP Cần Thơ và quận Cái Răng có mặt tại hiện trường huy động lực lượng, chỉ đạo cứu hộ, vớt tài sản người dân. Quận Cái Răng

cũng hỗ trợ mỗi gia đình có nhà bị sạt lở 5 triệu đồng, di dời tài sản các hộ dân ở khu vực sạt lở đến nơi ở an toàn...

Bờ kè sinh học thuộc Dự án “Quản lý ngập lụt, sạt lở bờ sông đô thị dựa vào cộng đồng TP Cần Thơ” được triển khai tại phường An Bình, góp phần hạn chế sạt lở bờ sông.

Nếu như nhiều gia đình vùng ngoại thành dễ bị tổn thương và ảnh hưởng bởi sạt lở, lốc xoáy... thì người dân các quận nội ô cũng phải đối mặt với nạn triều cường lên cao thời điểm nước nổi. Tình trạng triều cường, ngập nước làm xáo trộn sinh hoạt hằng ngày của người dân, tắc nghẽn giao thông... Anh Trần Văn Đại, ở phường An Hòa, quận Ninh Kiều, than phiền: "Mấy năm gần đây, khi mưa lớn hoặc triều cường dâng cao, nước ngập lênh láng tại đường Mậu Thân và khu vực vòng xoay đường Mậu Thân, Nguyễn Văn Cừ. Thời điểm triều cường lên cao (các

tháng 9, 10, 11), người dân lưu thông qua đoạn đường này rất cực khổ, vì phải chịu cảnh ùn tắc giao thông do nước ngập sâu. Nhà tôi ở gần khu vực này cũng phải chuẩn bị sẵn bao cát để ngăn không cho nước tràn vào, hạn chế ô nhiễm môi trường".

Thời gian qua, thành phố tăng cường nhiều giải pháp hạn chế thiệt hại của thiên tai và BĐKH nhưng vẫn gánh chịu hậu quả ngày càng tăng trước diễn biến phức tạp của thời tiết, mưa, bão, lốc xoáy, sạt lở đất, triều cường... Cụ thể, năm 2010 thiệt hại trên 2,5 tỉ đồng; đặc biệt năm 2011: thiệt hại trên 230,8 tỉ đồng; năm 2012: 3,26 tỉ đồng; năm 2013: trên 4,3 tỉ đồng; năm 2014: 5,72 tỉ đồng. Dẫn đến những thiệt hại nặng nề này do cơ sở hạ tầng kinh tế đầu tư nhiều năm qua ở các quận, huyện còn nhiều bất cập; đê bao, cầu đường giao thông... chưa đảm bảo an toàn khi thiên tai xảy ra...

HỘI NHẬP VÀ HỢP TÁC ỨNG PHÓ

Tại TP Cần Thơ, Ban chỉ đạo Quyết định 158 (chỉ đạo thực hiện công tác ứng phó BĐKH) được thành lập trong những năm gần đây. Đến nay, Ban Chỉ đạo đã hợp tác với các tổ chức quốc tế như: Viện Nghiên cứu Chuyển đổi Xã hội và Môi trường (ISET), Thách thức với Thay đổi (CtC), Tổ chức CSIRO và AusAID của Úc, các

nước thành viên Liên minh Châu Âu (EU)... triển khai thực hiện các mô hình dự báo, đánh giá tác động của các kịch bản BĐKH đến TP Cần Thơ và đề xuất thực hiện các giải pháp thích ứng. Qua đó, nhiều dự án được triển khai thực hiện, góp phần hạn chế tác hại và thích ứng dần với BĐKH. Điển hình các dự án như: Tăng cường khả năng ứng phó với BĐKH của TP Cần Thơ; Sáng kiến thanh niên, truyền thông; Ứng phó BĐKH dựa vào cộng đồng; Chống ngập ở phường An Bình; Nâng cao khả năng chống chịu của TP Cần Thơ để ứng phó với xâm nhập mặn do BĐKH gây ra...

Theo UBND phường An Bình, tình hình sạt lở bờ sông tại khu vực này ngày càng nghiêm trọng. Vào mùa mưa hay mùa nước nổi, việc đi lại của bà con gặp nhiều khó khăn, trở ngại. Chính vì vậy, việc xây dựng kè sinh học hạn chế sạt lở rất kịp thời, bảo vệ an toàn người dân khu vực. Dự án xây dựng bờ kè sinh học góp phần hạn chế sạt lở dọc bờ sông Cái Sơn (phường An Bình, quận Ninh Kiều) được triển khai cuối năm 2014. Kè sinh học sông Cái Sơn là hoạt động trong khuôn khổ Dự án "Quản lý ngập lụt, sạt lở bờ sông đô thị dựa vào cộng đồng TP Cần Thơ" với tổng kinh phí thực hiện trên 500.000USD (trong đó vốn đối ứng khoảng 67.000USD), do chương trình ACCCRN (Quỹ Rockefeller, thông qua sự điều phối của ISET) tài trợ. Dự án gồm hai hợp phần: Kiểm soát sạt lở bờ sông, xây dựng công trình kè tại rạch Cái Sơn và Cải tạo thoát nước cho kênh Ấp chiến lược thuộc phường An Bình. Ông Kỷ Quang Vinh, Chánh Văn phòng Công tác BĐKH TP Cần Thơ, cho biết: "Dự án có sự tham gia của cộng đồng từ khâu phát hiện, xây dựng, tham gia giám sát và thực hiện dự án. Khi dự án hoàn thành, cộng đồng tiếp nhận, bảo quản, duy tu công trình để sử dụng bền vững và hiệu quả nhất. Năm 2013, dự án triển khai các bước điều tra cộng đồng, khảo sát, thiết kế, xây dựng... và sẽ kết thúc cuối năm 2015".

Năm 2012, Dự án "Nâng cao khả năng chống chịu của TP Cần Thơ để ứng phó với xâm nhập mặn do BĐKH gây ra" được thành phố triển khai thực hiện, với tổng kinh phí 521.414 USD, do Quỹ Rockefeller tài trợ thông qua Tổ chức ISET. Dự án đầu tư lắp đặt 8 trạm quan trắc độ mặn tự động trên địa bàn thành phố và các địa phương lân cận nhằm phát hiện và truyền tải dữ liệu quan trắc về độ mặn của nguồn nước đến người sử dụng, cơ quan chức năng để có biện pháp ứng phó. Dự án "Thích ứng BĐKH thông qua phát triển đô thị bền vững - Thí điểm nghiên cứu hệ thống và môi trường nước TP Cần Thơ" do Tổ chức CSIRO và AusAID của Úc phối hợp với Trường Đại học Cần Thơ, Văn phòng Công tác BĐKH TP Cần Thơ thực hiện từ năm 2014 đến nay, với các hoạt động tăng cường nguồn nước sạch cho vùng ven, vùng nông thôn qua các điểm thu gom sử dụng nước mưa; mở rộng nghiên cứu kỹ thuật thu gom, quản lý và xử lý nước mưa để triển khai ứng dụng cho người dân, cơ quan, trường học... Qua đó tránh lãng phí nguồn nước sạch, sử dụng nguồn nước hợp lý góp phần bảo vệ môi trường.

Mới đây, trong buổi làm việc với tổ chức ISET, ông Đào Anh Dũng, Phó Chủ tịch UBND TP Cần Thơ, đánh giá cao sự hỗ trợ Quỹ Rockefeller thông qua Tổ chức ISET đối với hoạt động ứng phó BĐKH tại TP Cần Thơ, Đó là các dự án: Hỗ trợ thành lập Văn phòng công tác BĐKH TP Cần Thơ; Ứng phó với xâm nhập mặn; Nghiên cứu bệnh sốt xuất huyết; Quản lý ngập lụt, sạt lở bờ sông đô thị dựa vào cộng đồng TP Cần Thơ... góp phần giúp TP Cần Thơ nâng cao năng lực ứng phó cũng như ngăn ngừa và hạn chế tác hại do BĐKH gây ra. Ông Đào Anh Dũng cho biết thêm: "UBND thành phố chỉ đạo các sở, ngành chức năng lập thủ tục để thành phố tham gia mạng lưới 100 thành phố ứng phó BĐKH trên thế giới. Qua đó sẽ giúp TP Cần Thơ chia sẻ, trao đổi kinh nghiệm ứng phó BĐKH, đồng thời tiếp cận các nguồn tài trợ từ tổ chức quốc tế trong việc thực hiện biện pháp ứng phó BĐKH thời gian tới...".

Bài, ảnh: HÀ VĂN